

A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA

(2006. november 16.)

az élelmiszerekben található dioxinok, dioxinszerű PCB-k és nem dioxinszerű PCB-k háttérszintjeinek ellenőrzéséről

(az értesítés a C(2006) 5425. számú dokumentummal történt)

(EGT vonatkozású szöveg)

(2006/794/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 211. cikke második francia bekezdésére,

mivel:

- (1) Az élelmiszerekben előforduló egyes szennyező anyagok legmagasabb értékének meghatározásáról szóló, 2001. március 8-i 466/2001/EK bizottsági rendelet ⁽¹⁾ meghatározza az élelmiszerekben előforduló dioxinok, valamint a dioxinok és a dioxinszerű poliklórozott bifenilek (PCB-k) összegének megengedett legmagasabb értékeit.
- (2) Szükséges megbízható adatokat gyűjteni az Európai Közösségre kiterjedően az élelmiszerek lehető legszélesebb körében a dioxinok, furánok és dioxinszerű PCB-k előfordulásáról annak érdekében, hogy világos képet kaphassunk ezen anyagok élelmiszerekben lévő háttérszintjeinek időbeli alakulásáról.
- (3) A takarmányokban és élelmiszerekben jelen lévő dioxinok, furánok és PCB-k csökkentéséről szóló, 2006. február 6-i 2006/88/EK bizottsági ajánlás ⁽²⁾ azt javasolja, hogy a tagállamok az élelmiszerekben található dioxinok, dioxinszerű PCB-k és - lehetőség szerint - a nem dioxinszerű PCB-k előfordulását a 2004/705/EK bizottsági ajánlásnak ⁽³⁾ megfelelően szűrőpróbaszerűen ellenőrizzék.
- (4) A 2004/705/EK ajánlás javaslatot tesz a tagállamoknak a különböző élelmiszer-kategóriákban évente elemzésre kerülő minták minimális gyakoriságáról és az eredmények jelentésének formájáról az élelmiszerekben található dioxinok, furánok és dioxinszerű PCB-k háttérszintjeinek felmérésére. Az Európai Közösséghez 2004. május 1-jén csatlakozott új tagállamokra átmeneti rendelkezések vonatkoznak.
- (5) A jelenlegi monitoringprogramot az új tapasztalatok fényében célszerű módosítani. A 2004/705/EK ajánlás helyébe ezért egy új ajánlásnak kell lépnie.

- (6) Fontos, hogy az ezen ajánlás értelmében összegyűjtött adatokról a Bizottság rendszeresen jelentést kapjon. A Bizottság gondoskodik arról, hogy ezek az adatok bekerüljenek egy adatbázisba. Az előző években az élelmiszerek dioxintartalmának hatósági ellenőrzésére és a dioxinszerű PCB-k meghatározására szolgáló mintavételi és vizsgálati módszerek megállapításáról szóló, 2002. július 30-i 2002/69/EK bizottsági irányelv ⁽⁴⁾ által meghatározott követelményeknek megfelelő vizsgálati módszerrel begyűjtött adatokat és a háttérszinteket szintén rendelkezésre kell, hogy bocsássák,

AJÁNLJA:

1. A tagállamok a 2007. évtől kezdve 2008. december 31-ig hajtás végre az élelmiszerekben található dioxinok, furánok és dioxinszerű poliklórozott bifenilek (PCB-k) háttérszintjeinek felmérését az útmutatásként az I. mellékletben előírt, évente elemzésre kerülő minták javasolt minimális gyakorisága szerint.
2. A tagállamok lehetőség szerint az ugyanezen mintákban található, nem dioxinszerű PCB-re is végezzék el a vizsgálatot.
3. A tagállamok adatbázis összeállítása céljából rendszeresen bocsássák a Bizottság rendelkezésére az ellenőrzési adatokat a II. mellékletben szereplő információval ellátva és az ott meghatározott formában. Az előző években, a 2002/69/EK bizottsági irányelv által meghatározott követelményeknek megfelelő vizsgálati módszerrel begyűjtött adatokat és a háttérszinteket szintén rendelkezésre kell bocsátani.

A 2004/705/EK ajánlást hatályon kívül kell helyezni. A hatályon kívül helyezett ajánlásra való hivatkozást ezen ajánlásra való hivatkozásként kell értelmezni.

Kelt Brüsszelben, 2006. november 16-án.

a Bizottság részéről

Markos KYPRIANOU

a Bizottság tagja

⁽¹⁾ HL L 77., 2001.3.16., 1. o. A legutóbb a 199/2006/EK rendelettel (HL L 32., 2006.2.4., 34. o.) módosított rendelet.

⁽²⁾ HL L 42., 2006.2.14., 26. o.

⁽³⁾ HL L 321., 2004.10.22., 45. o.

⁽⁴⁾ HL L 209., 2002.8.6., 5. o. A 2004/44/EK irányelvvel (HL L 113., 2004.4.20., 17. o.) módosított irányelv.

I. MELLÉKLET

Táblázat: Az évente megvizsgálandó élelmiszerminták javasolt minimális számának áttekintése. A minták megoszlása minden országban a termelésen alapul. Különös hangsúlyt fektettünk azokra az élelmiszerekre, amelyek esetében a dioxinok, furánok és dioxinszerű PCB-k háttérszintjében nagy ingadozás várható. Ez különösen a halak esetében jellemző.

Termék, beleértve a származtatott terméket is	Akva-kultúra (*)	Kifogott vadon élő halak (**)	Hús (***)	Tej (****)	Tojás (*****)	Egyéb (*****)	Összesen
Minták száma	250	483	500	250	250	267	2 000
Belgium	4	8	18	8	7	7	52
Dánia	4	20	14	7	4	6	55
Németország	16	28	55	34	25	36	194
Görögország	6	8	14	8	4	7	47
Spanyolország	26	36	36	13	24	21	156
Franciaország	25	30	55	28	28	27	193
Írország	8	15	15	7	5	4	54
Olaszország	22	24	46	20	26	26	164
Luxemburg	2	3	6	3	3	3	20
Hollandia	7	18	26	13	20	8	92
Ausztria	3	3	15	8	6	7	43
Portugália	4	12	12	6	5	6	45
Finnország	4	10	10	6	4	6	40
Svédország	4	12	10	6	4	6	42
Egyesült Királyság	15	30	40	19	20	20	144
Cseh Köztársaság	6	3	11	5	5	5	35
Észtország	2	6	7	3	2	4	24
Ciprus	2	6	4	3	2	3	20
Lettország	2	6	7	3	2	4	24
Litvánia	2	6	7	3	2	4	24
Magyarország	3	3	11	5	10	5	37
Málta	2	3	4	3	2	3	17
Lengyelország	10	18	25	13	16	20	102
Szlovénia	2	3	7	3	2	4	21
Szlovákia	2	3	7	3	2	4	21
Bulgária	4	3	9	5	5	4	30
Románia	6	3	11	9	9	10	48
Izland	3	69	7	3	2	3	87
Norvégia	54	94	11	3	4	4	170
Összesen	250	483	500	250	250	267	2 000

Magyarázat a táblázathoz

A táblázatban feltüntetett számadatok minimumértékek. Kedvező, ha a tagállamok ennél több mintát vesznek.

(*) *Akvakultúra*: Az akvakultúrából vett minták halfajok közötti megoszlását a termelés arányai határozzák meg. Iránymutatóként a halak és halászati termékek tenyésztésére vonatkozó fajonkénti adatok hozzáférhetők a „Tények és adatok a közös halászati politikában – a közös halászati politika alapadatai” című kiadványban ⁽¹⁾ (Európai Közösségek, 2006) és az „Akvakultúra az Európai Unióban” elnevezésű térképen ⁽²⁾. Kiemelt figyelmet igényel az osztriga, az étikagyló és az angolna.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/fisheries/publications/facts/pcp06_hu.pdf

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/fisheries/publications/aquaculture05_cs.pdf

- (**) *Kifogott vadon élő halak:* A kifogott vadon élő halakból vett minták halfajok közötti megoszlását a fogás arányai határozzák meg. Iránymutatásként a halak és halászati termékek termeléséről szóló fajokénti adatok hozzáférhetők a „Tények és adatok a közös halászati politikában – a közös halászati politika alapadatai” című kiadványban (Európai Közösségek, 2006). Kiemelt figyelmet igényel a kifogott vadon élő angolna.
- (***) *Hús:* A szarvasmarhából, sertésből, baromfiból és juhból származó húsból és húskészítményekből vett mintákon kívül jelentős számú mintavétel szükséges lóhúsból, rénszarvashúsból, kecskehúsból, nyúlhúsból, szarvas- és őz-, valamint vadhúsból.
- (****) *Tej:* A tejminták nagy hányadát termelői tejből (főleg tehéntejből) kell venni. Célszerű a tehéntejen kívül más tejből vagy tejtermékből is mintát venni (kecsketej stb.).
- (*****) *Tojás:* Kiemelt figyelmet igényel a szabad tartásból származó tyúktojás, de kacsá-, liba- és fürjtojásból is mintát kell venni.
- (*****) *Egyéb:* Ebben a kategóriában kiemelt figyelmet igényelnek a következők
- étrend-kiegészítők (különös tekintettel azokra, amelyek tengeri élőlényekből származó olajat tartalmaznak),
 - csecsemők és kisgyermekek számára készült élelmiszerek,
 - élelmiszerek olyan régiókból, ahol a termelési feltételek megváltozása (pl. éghajlati változás által előidézett árvíz) hatással lehet a régióban termelt élelmiszerek dioxin- és dioxinszerű PCB-koncentrációjára.
-

II. MELLÉKLET

A. Értelmező megjegyzések az élelmiszerekben található dioxinok, furánok, dioxinszerű és más PCB-k vizsgálati eredményeihez használandó nyomtatványhoz1. *Általános információ a vizsgált mintákról*

Mintakód: a minta azonosító kódja.

Ország: a tagállam neve, ahol a vizsgálatot elvégezték.

Év: a vizsgálat elvégzésének éve.

Termék: a vizsgált élelmiszer – a lehető legpontosabban jellemezze az élelmiszert.

A forgalmazás helye: az a hely, ahol a mintavétel történt.

Szövet: a vizsgált termék része.

Az eredmények bemutatása: Az eredményeket olyan formában kell megadni, amilyenben a határértéket megállapították. A nem dioxinszerű PCB-k esetén is ajánlatos a szinteket ennek alapján megadni.

A mintavétel típusa: véletlenszerű mintavétel – de célzott mintavételből származó vizsgálati eredmények is jelenthetők, ekkor egyértelműen jelezni kell, hogy a mintavétel célzott volt, és nem feltétlenül tükrözi az átlagos háttérszinteket.

Részminták száma: ha a vizsgált minta elegy vagy egyesített minta, akkor meg kell adnia részminták számát (egyedek száma). Ha a vizsgálati eredmény csak egy mintán alapul, 1-es számot kell feltüntetni. Az elegy vagy egyesített minta részmintáinak száma változhat, ezért azt minden egyes minta esetében fel kell tüntetni.

Az előállítás módja: hagyományos vagy biotermelés (amilyen részletesen csak lehetséges).

Terület: amennyiben indokolt, fel kell tüntetni a mintavétel körzetét vagy régióját, lehetőség szerint azt is megjelölve, hogy vidéki, városi területről, ipari körzetről, kikötőről, nyílt tengerről stb. van-e szó. *Pl. Brüsszel – városi terület, Földközi-tenger – nyílt tenger.*

Különösen fontos a terület egyértelmű feltüntetése abban az esetben, ha a mintát árvízzel sújtott területről származó élelmiszerből vették.

Zsírtartalom (%): a minta százalékban kifejezett zsírtartalma.

Nedvességtartalom (%): a minta százalékban kifejezett nedvességtartalma (ha rendelkezésre áll).

2. *Általános információ az alkalmazott vizsgálati módszerről*

Vizsgálati módszer: meg kell adni az alkalmazott módszert.

Akkreditációs státus: fel kell tüntetni, hogy a vizsgálati módszer akkreditált-e.

Bizonytalanság: a döntési határérték vagy az analitikai módszer kiterjesztett mérési bizonytalansága százalékban kifejezve.

Lipidkivonási módszer: meg kell adni a minta zsírtartalmának meghatározásához alkalmazott extrakciós módszert.

3. *Vizsgálati eredmények*

Dioxinok, furánok, dioxinszerű PCB-k: minden egyes kongener eredményét ppt-ben – pikogramm/gramm (pg/g) kell megadni.

Nem dioxinszerű PCB-k: minden egyes kongener eredményét ppb-ben – nanogramm/gramm vagy mikrogramm/-kilogramm (ng/g vagy µg/kg) kell megadni.

LOQ: A legkisebb mérhető szint (méréshatár) pg/g-ban (dioxinok, furánok és dioxinszerű PCB-k esetében) vagy µg/kg-ng/g-ban (nem dioxinszerű PCB-k esetében).

A meghatározott, de az LOQ (a legkisebb mérhető szint) alatti kongenek esetében a mezőt < LOQ formában kell megadni (az LOQ-t értékként feltüntetve).

A PCB-6-on és dioxinszerű PCB-ken túlmenően vizsgált PCB kongenek esetén a PCB kongenek számát fel kell tüntetni a nyomtatványon, *pl. 31, 99, 110 stb.* Ha a minta vizsgálata több PCB kongenert érint, mint amennyi (kijelölt) sor rendelkezésre áll, szúrjon be új sorokat a nyomtatvány aljára.

4. Általános magyarázat a táblázathoz

— A visszanyerés jelentése

— A visszanyerés megadása nem kötelező, ha az egyes kongenek visszanyerései 60–120 % közé esnek. Ha egyes kongenek visszanyerése ezen a tartományon kívül esik, akkor a visszanyerést kötelező megadni.

— Az LOQ megadása

— Az LOQ megadása nem kötelező, de az eredmények oszlopában a mennyiségileg nem meghatározott kongeneket < LOQ formában kell megadni (az LOQ-t valódi számadatként feltüntetve).

— Az egyes kongenekre vonatkozó TEQ-érték megadása

— Az egyes kongenek TEQ-értékére vonatkozó oszlop kitöltése nem kötelező.

B. Élelmiszerekben található dioxinok, furánok, dioxinszerű PCB-k és egyéb PCB-k kongenerenkénti analitikai eredményeinek megadásának formátuma

Ország
Év
Termék
A forgalmazás helye
Szövet
Az eredmények értékelése
Mintavétel típusa
Minta száma
Termelési módszer
Terület
A részminták száma
Zsírtartalom (%)
Nedvességtartalom (%)

Megjegyzések
Információ az alábbiakról: Vizsgálati módszerek Akkreditációs státus Bizonytalanság (döntési határ vagy megbízhatósági intervallum) Lipidkivonási módszer

1	Dioxinok és furánok (pg/g)	Kongenerok	TEF	LOQ		Visszanyerés (%) (lásd a magyarázatot)	Eredmények:	TEQ (lásd a magyarázatot)
				LOQ	TEF			
		2,3,7,8 - TCDD	1					
		1,2,3,7,8 - PeCDD	1					
		1,2,3,4,7,8 - HxCDD	0,1					
		1,2,3,6,7,8 - HxCDD	0,1					
		1,2,3,7,8,9 - HxCDD	0,1					
		1,2,3,4,6,7,8 - HpCDD	0,01					
		OCDD	0,0001					
		2,3,7,8 - TCDF	0,1					
		1,2,3,7,8 - PeCDF	0,05					
		2,3,4,7,8 - PeCDF	0,5					
		1,2,3,4,7,8 - HxCDF	0,1					
		1,2,3,6,7,8 - HxCDF	0,1					
		1,2,3,7,8,9 - HxCDF	0,1					
		2,3,4,6,7,8 - HxCDF	0,1					
1,2,3,4,6,7,8 - HpCDF	0,01							
1,2,3,4,7,8,9 - HpCDF	0,01							
OCDF	0,0001							
2	Nem-orto PCB-k (pg/g)	PCB kongenerok	TEF			Visszanyerés (%) (lásd a magyarázatot)	Eredmények:	TEQ (lásd a magyarázatot)
		PCB-77	0,0001					
		PCB-81	0,0001					
		PCB-126	0,1					
		PCB-169	0,01					

ÖsszesTEQ-PCDD PCDF
Felső érték (max.)
Medián
Alsó érték (min.)

3	Mono-orto PCB-k (pg/g)	PCB kongenekerek	TEF	LOQ	Visszanyerés (%) (lásd a magyarázatot)	Eredmények:	TEQ (lásd a magyarázatot)
		PCB-105	0,0001				
		PCB-114	0,0005				
		PCB-118	0,0001				
		PCB-123	0,0001				
		PCB-156	0,0005				
		PCB-157	0,0005				
		PCB-167	0,00001				
		PCB-189	0,0001				

Total TEQ-PCB

Felső érték (max.)

Medián

Alsó érték (min.)

NEM DIOXINSZERŰ PCB-k

4	PCB-6 (µg/kg vagy ppb)	PCB kongenekerek	LOQ	Eredmények:
Információ az alábbiakról: Vizsgálati módszerek Akkreditációs státusz Bizonytalanság (döntési határérték vagy megbízhatósági intervallum)		PCB-	28	
		PCB-	52	
		PCB-	101	
		PCB-	138	
		PCB-	153	
		PCB-	180	
		Összes PCB-6	—	

